

Żywnienie dojelitowe w warunkach domowych jest refundowane, jednak pacjenci i ich rodziny o tym nie wiedzą.

Każdego roku liczba osób żywionych dojelitowo w warunkach domowych dynamicznie wzrasta. Szacuje się, że obecnie w Polsce z żywienia dojelitowego w warunkach domowych korzysta ponad 12 000 osób¹. W związku z obchodzonym 15 października Światowym Dniem Żywnienia Dojelitowego i Pozajelitowego, wspólnie z ekspertami z Polskiego Towarzystwa Żywnienia Klinicznego (PTŻK) i Polskiego Towarzystwa Żywnienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu (POLSPEN), przypominamy o znaczeniu tej terapii dla wielu Polaków i podpowiadamy, jakie formalności należy spełnić, by skorzystać z refundacji.

Żywnienie dojelitowe jest dostępne w szpitalach, w stacjonarnych Hospicjach, Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych, placówkach opieki nad osobami starszymi czy pacjentami z przewlekłymi schorzeniami. Z żywienia dojelitowego mogą korzystać także pacjenci przebywający w domu.

- Jeśli pacjent nie jest w stanie przyjmować pokarmów drogą doustną, konieczne jest założenie tzw. sztucznego dostępu do przewodu pokarmowego. Pierwszym wyborem w tej sytuacji powinno być żywienie dojelitowe, czyli dostarczanie specjalistycznych preparatów bezpośrednio do żołądka lub jelita cienkiego poprzez zgłębniki lub stały dostęp, jak gastrostomia lub jejunostomia. Warto zaznaczyć, że te metody odżywiania są dostępne nie tylko w szpitalu, ale także dla pacjentów przebywających w domu. W Polsce istnieje bowiem program refundacji żywienia w warunkach domowych, dzięki któremu każda osoba wymagająca długoterminowego żywienia może skorzystać z profesjonalnej opieki żywieniowej. Niestety, nie wszyscy chorzy i ich opiekunowie o tym wiedzą, a konsekwencją może być niedożywienie pacjentów. – komentuje dr hab. n. med. Przemysław Matras, prezes Polskiego Towarzystwa Żywnienia Klinicznego.

Żywnienie w walce z chorobą

Eksperci jednomyślnie wskazują, że realizacja zapotrzebowania na białko i energię odgrywa kluczową rolę w procesie terapeutycznym. Wyniki badania przeprowadzonego przez Profesora Shuetza pokazały, że odsetek zgonów był o 2,7% niższy u pacjentów hospitalizowanych, którzy otrzymywali odpowiednią ilość składników odżywczych dzięki zastosowaniu żywienia medycznego w porównaniu z tymi, którzy otrzymywali standardową dietę szpitalną².

- Żywnienie dojelitowe zawiera wszystkie niezbędne składniki odżywcze, takie jak energia, białko, elektrolity, witaminy, pierwiastki śladowe oraz wodę, które są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. To nieocenione wsparcie dla osób, które z różnych przyczyn nie mogą przyjmować pokarmu drogą doustną. Obecnie medycyna uważa żywienie dojelitowe za uznany i w pełni bezpieczny sposób podaży składników odżywczych u pacjentów zarówno z chorobami ostrymi jak i przewlekłymi. – komentuje dr n. med. Dorota Mańkowska-Wierzbicka, prezes Polskiego Towarzystwa Żywnienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu – POLSPEN.

¹ Informacje o świadczeniach z zakresu żywienia pozajelitowego i dojelitowego w warunkach domowych, dane NFZ z lat 2010-2020, opublikowane 6.03.2023 r.

² [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)32776-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)32776-4/fulltext)

Interwencja żywieniowa na wczesnym etapie choroby, która predysponuje do rozwoju niedożywienia, to zwiększenie szansy pacjentów na szybszy powrót do zdrowia. Żywnienie dojelitowe, które było prowadzone już w szpitalu, może być kontynuowane w domu. Dzięki refundacji terapia żywieniowa nie musi być przerywana.

Jak uzyskać refundację?

Jeżeli pacjent spełnia wymagania konieczne do kwalifikacji do domowego żywienia dojelitowego, jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym, może nieodpłatnie skorzystać z opieki poradni żywieniowej realizującej świadczenie: żywnienie dojelitowe w warunkach domowych. Okres oczekiwania na wykonanie procedury różni się w poszczególnych ośrodkach prowadzących żywienie domowe.

- Rodziny pacjentów, których stan zdrowia umożliwia opiekę w domu, mają możliwość skorzystania ze świadczenia „Żywnienie dojelitowe w warunkach domowych”. W ramach tego programu pacjenci otrzymują bezpłatnie diety przemysłowe oraz niezbędny sprzęt do terapii żywieniowej, a wykwalifikowany personel specjalistyczny nadzoruje i dostosowuje leczenie oraz uczy pacjenta i jego bliskich obsługi sprzętu
– informuje **Paweł Urbańczyk, pielęgniarz z poradni żywieniowej.**

Aby móc skorzystać z żywienia dojelitowego w warunkach domowych, pacjent musi:

- Posiadać skierowanie do poradni żywieniowej wystawionej przez lekarza z oddziału lub lekarza POZ, w przypadku dzieci ważna jest karta kwalifikacji szpitalnej.
- Mieć założony sztuczny dostęp do przewodu pokarmowego: sonda / zgłębnik dożołądkowy / dojelitowy / gastrostomia / PEG / jejunostomia / PEJ.
- Być objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Należy skontaktować się z wybranym ośrodkiem prowadzącym żywienie domowe lub z poradnią żywieniową. Dane teledadresowe i pierwsze wolne terminy świadczeń można znaleźć na stronie NFZ (<https://terminyleczenia.nfz.gov.pl/#>).

O kampanii „Żywnienie medyczne – Twoje posiłki w walce z chorobą”

Kampania edukacyjna „Żywnienie medyczne – Twoje posiłki w walce z chorobą” ma na celu budowanie świadomości na temat żywienia medycznego jako integralnego elementu opieki zdrowotnej oraz wsparcie pacjentów i ich opiekunów w procesie leczenia. Od pierwszej edycji zrealizowanej w 2016 działania obejmowały edukację na temat wsparcia żywieniowego w chorobie nowotworowej. W kolejnych latach kampania została poszerzona o aktywności dedykowane neurologii, a także dotyczące żywienia dojelitowego przez specjalny dostęp do przewodu pokarmowego (bezpośrednio do żołądka lub jelita) z uwzględnieniem różnych jednostek chorobowych, w których jest ono stosowane.

Inicjatywa została powołana w 2016 roku przez firmę Nutricia. **Od V edycji realizowana jest przez Fundację Nutricia.**

Kampanię od początku powstania wspiera wiele towarzystw naukowych i organizacji pacjentów.

www.zywnieniemedyczne.pl

O Fundacji Nutricia

Fundacja Nutricia została powołana w 1996 r. przez firmę Nutricia Polska Sp. z o.o. Od początku swojej działalności Fundacja podnosi świadomość na temat roli żywienia, początkowo angażując się m.in. w edukację żywieniową w okresie 1000 pierwszych dni życia dziecka. Od 2019 r. misją Fundacji Nutricia jest edukacja o roli żywienia na różnych etapach życia człowieka. Swoje działania Fundacja kieruje do dzieci i rodziców, pacjentów oraz ich bliskich,

przedstawicieli środowiska medycznego, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych. Fundacja prowadzi ogólnopolskie programy edukacyjne, takie jak: „1000 pierwszych dni dla zdrowia” czy kampania „Żywnienie medyczne – Twoje posiłki w walce z chorobą”. Realizuje także ogólnopolski konkurs grantowy, umożliwiając naukowcom prowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia człowieka.

www.fundacjanutricia.pl